

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Кафедра маркетингу та УІД
Сумський регіональний центр
інтелектуального розвитку
Українська асоціація маркетингу
Всеукраїнська спілка вчених-економістів**

**Збірник тез доповідей
ІХ Міжнародної
науково-практичної конференції**

**«МАРКЕТИНГ ІННОВАЦІЙ
І ІННОВАЦІЇ У МАРКЕТИНГУ»**

24-25 вересня 2015 року

Суми 2015

Отже, застосування подібного роду методів викладання дозволяє через впровадження одного із принципів ефективного надання освітніх послуг підвищувати конкурентоспроможність окремих спеціальностей та ВНЗ в цілому. Адже нестандартні (інноваційні) підходи до викладання в межах окремої дисципліни, ВНЗ, країни в цілому стають одним із елементів комунікаційної політики освітньої установи як синтез PR та вірусного маркетингу, що не потребують додаткових капіталовкладень на формування медіа-бюджету, що в сучасних реаліях фінансування державних ВНЗ є досить актуальним.

1. Костюченко А.М. Специфіка маркетингу освітніх послуг та сучасні проблеми освіти в Україні в умовах ринкового середовища / А.М. Костюченко // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка», 2011. – № 5(3). – С. 43-49.

2. Дмитрів А.Я. Функціональний підхід до застосування маркетингу для розвитку діяльності закладів вищої освіти / А.Я. Дмитрів // Маркетинг і менеджмент інновацій, 2011. - №3. – С. 123-129

Сегеда І.В.

*Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут»*

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО КОМПЛЕКСУ

В умовах тенденції подорожчання енергоносіїв, дефіциту традиційних невідновлюваних джерел енергії і збільшення енерговитратної складової в собівартості продукції що виробляється, загострюється проблема розвитку і ефективного використання енергетичного потенціалу (ЕП). Тому важливо проаналізувати енергетичний потенціал природно-ресурсного комплексу (ПРК) і на основі цього аналізу провести його об'єктивну оцінку. Енергетичним потенціалом регіону називають всі ресурси, які територіально знаходяться в межах регіону, включаючи ті, що вже розробляються, так і ті, що в перспективі можуть бути використані.

Сучасні підходи до оцінки енергетичного потенціалу ПРК

1. Оцінка ЕП регіону на основі експертних оцінок, з позиції зміцнення енергетичної незалежності. Використовується Центром соціальних досліджень "Софія" (Київ) і фондом сприяння "Вільна Європа" [1]. У роботі не акцентується увага на обґрунтуванні складу і структури елементів даного поняття. Авторське трактування розуміється з контексту роботи.

2. Підхід міститься в щорічних звітах «World Energy Outlook»[2], що готуються Міжнародним енергетичним агентством. Оцінка включає запаси нафти, газу і вугілля, а також енергетичні потужності. В звіті відсутні дані по енергетичному потенціалу ВДЕ.

3. Підхід міститься у звіті Світової енергетичної ради «Survey of Energy Resources» [3]. Там наведена детальна оцінка по наступних елементах: вуглеводні, гідроресурси, ВДЕ, електроенергетика і теплоенергетика. Тобто, оцінені всі складові енергетичного потенціалу по деяких регіонах світу та країнам.

4. Підхід використовується МЕО Грінпіс [4]. Він ґрунтується на інтеграції інструментарію, запропонованого незалежною науковою організацією Німецька рада зі світових змін [5], в частині оцінки потенціалу ВДЕ, і підходів МЕА Світової енергетичної ради в частині оцінки викопних природних ресурсів. Оцінка кожного виду палива відбувається по 3 групах запасів: розвідані, заздалегідь оцінені, прогнозні. Дані по об'ємах ресурсів газу і нафти поділяються на дві групи: стандартні енергоносії і нестандартні енергоносії. Для оцінки ВДЕ виділяють 5 видів потенціалів: теоретичний, потенціал перетворення, технічний, економічно доступний та соціально-екологічний.

5. Оцінка ЕП через так званий «загальний» енергетичний потенціал, що включає не лише природні ПЕР, але і приховану потенційну енергію, що міститься в матеріальних фондах, в організації суспільства та в самій людині [6]. Описана методика оцінки різних складових енергетичного потенціалу, що дозволяє порівнювати між собою різні види матеріальних і нематеріальних ресурсів.

6. Підхід ґрунтується на понятті термодинаміки - ексергія [7]. В основі є ідея про раціональність використання для оцінки ЕП території "єдиної одиниці", що відлічується від оточуючого середовища. Оскільки ексергія є єдиною мірою працездатності, придатності енергетичних ресурсів, її застосування дає змогу дати об'єктивну оцінку енергетичних ресурсів будь-якого виду.

7. Підхід складається з трьох положень: 1- виявлення і використання інтегрального параметра, що відбиває міру ефективності природокористування, пропонується в цій якості використовувати природно-ресурсну ренту; 2 - розгляд з позиції геосистемності – центральне питання цієї оцінки полягає у визначенні значення природних сил природи в громадських продуктивних силах; 3 - затверджує те, що тільки у рамках територіальних поєднань природних ресурсів і природних умов можна встановити дійсну цінність потенціалу території виразити його як національне багатство [8].

8. Для інтегральної оцінки загального поточного стану ЕП ПРК запропоновано новий економічний показник – реалізований ЕП [9]. Цей показник є сумою значень (вимірюваних в т н.е. або т у.п.) загальних об'ємів добичі, виробництвами і споживанням енергоресурсів за прийнятий період часу на даній території, де значення об'єму споживаних енергоресурсів для території, що розглядається приведені до рівня технологій споживання енергоресурсів промислово розвинутої світової держави.

Методичні підходи до оцінки енергетичного потенціалу ПРК

Оцінка ЕП ПРК повинна проводитись цілісно і включати усі елементи, що входять в потенціал: природні ресурси і умови природного середовища території, які можуть бути використані в господарстві з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу для виробництва енергії, а також механізми їх залучення до господарського обороту нині або в майбутній період, оцінку необхідно проводити регулярно-раз в 3-5 років.

При оцінці треба враховувати новітні розробки в області енергетики (особливо у сфері використання ВДЕ).

Кожен вид енергії може вимірюватися у властивих йому одиницях виміру, але для цілісної оцінки зручніше використати одну одиницю виміру для усіх видів енергії. Це може бути тонна умовного палива, Джоуль, кілокалорії, тонна нафтового еквіваленту, британська теплова одиниця, Втг, ексаєрг і так далі. Принципове значення не має, яку одиницю виміру вибрати, оскільки існує можливість їх конвертувати. Потужності з видобування, перетворення і транспортування слід розділити за наступними групами: встановлені, працюючі, тимчасово не працюючі потужності, заплановані до вводу. Потенціал ресурсів різних видів НВДЕ можна розглядати за наступними категоріями: теоретично можливий, технічно досяжний та економічно доцільний.

1. Энергетический потенциал Украины. Исследование / Центр социальных исследований «София». Киев, 2007. 49 с.
2. World Energy Outlook 2009 / International Energy Agency. Paris, 2009. 698 p
3. Survey of Energy Resources Interim Update 2009 / World Energy Council. London: Regency House, 2009. 98 p.
4. Energy revolution: a sustainable world energy outlook / Sven Teske, Arthouros Zervos, Oliver Schäfer. Amsterdam: PrimaveraQuint, 2007. 96 p.
5. World in Transition: Towards Sustainable Energy Systems / German advisory council on global change. Berlin: Springer-Verlag, 2003. 266 p.
6. Бушуев В.В. Энергетический потенциал и устойчивое развитие. / Бушуев В.В. М.: Изд-во ИАЦ Энергия, 2006. 386 с.
7. Бродянский В.А. Ресурсы ноосферы и экономика/ Бродянский В.А., Бандура А.Б. // Энер-гия: экономика, техника, экология. 1996. №10. С. 14-25.

8. Лаженцев В.Н. Природно-ресурсный потенциал как объект комплексных региональных исследований / Лаженцев В.Н., Дмитриева Т.Е. Сыктывкар, 2001. 52 с.

9. А. Коваленко Энергетический потенциал региона и его количественная оценка/ А. Коваленко, А. В. Волков // Экономика региона №3/2013 с.161-169

Семенюк С.Б.

*Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя*

НЕОБХІДНІСТЬ ПЛАНУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Планування маркетингу вищих навчальних закладів (ВНЗ) – це процес, за допомогою якого освітній заклад досліджує чинники навколишнього середовища, оцінює свої матеріальні та нематеріальні ресурси, формулює місію, цілі та завдання, і на цій основі розробляє стратегічні, тактичні та оперативні плани маркетингу. Стратегічне планування відповідає на запитання: «Як вищий навчальний заклад може найкраще функціонувати, які його цілі, ресурси і можливості?». Тактичне планування охоплює планування всіх основних елементів комплексу маркетингу, тобто асортименту освітніх послуг (переліку напрямів та спеціальностей), реклами, цін. Оперативне планування маркетингової діяльності ВНЗ – це процес розробки заходів і дій для виконання завдань стратегічних і тактичних планів.

Зміст маркетингового планування полягає в розробці цілей маркетингу на основі застосування найкращих методів забезпечення стійкості ВНЗ при ефективному використанні можливостей, необхідних для створення цінності для споживача (студента, роботодавця). Відповідно цілі маркетингового планування у ВНЗ визначаються його змістом та зводяться до наступного:

- зменшити маркетингові ризики за рахунок зниження невизначеності умов діяльності та концентрації ресурсів на найбільш перспективних напрямках;
- виявити та створити конкурентні переваги на ринку освітніх послуг;
- скоординувати зусилля ректорату, викладачів, студентів, допоміжного персоналу та інших суб'єктів для досягнення кращих результатів діяльності ВНЗ;
- визначити перспективні напрямки діяльності ВНЗ;
- оптимізувати використання ресурсів;